

ANIMAATIO TUOTANTOJA JA SUHTEELLISUUDENTAJUSTA

osa 1/4

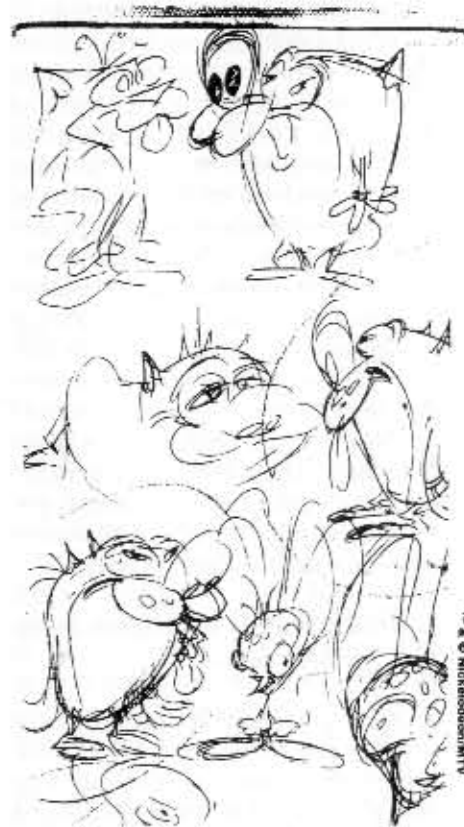
Anssi Rauhala

Kun nykyään erehtyy keskustelun lomassa mainitsemaan työskentelystään animaatioalalla, pöytäseura, jos on alaa sen paremmin tuntematonta, tekee kerkeästi johtopäätöksensä sen perusteella, mitä on taannoin sattunut tulemaan ulos Suurilta Tuotantoyhtiöiltä: 'Pocahontas joo, ja Notre Damen kellonsoittaja, mutta nykyäänhän ne kaikki tehdään tietokoneella, eikö?' Ja sitten selitelään, että osin joo, mutta sitten taas kuitenkin ei, ja kaikki riippuu niin kovin paljon työryhmän koosta ja resursseista ja niin pois päin.

Pyrkikäämme luomaan valaistusta tähän tilanteeseen vertailemalla kahta mielivaltaisesti kuviteltua elokuvaprojektia. Kutsutaan näistä suurempaa, elokuvateattereihin suunnattua pitkää elokuvaa tässä Syökyshampaaksi. Elokuva kertoo esihistorian hämärissä seikkaileesta Karvaisesta Mammutista ja sen iloisista ystäväistä Sapelihammastiikereistä. Juonessa on luonnonmullistuksia, koskettavaa draamaa, vetäviä musiikinnumeroita ja koomisena sivujuonena tarina ensiaskeleitaan ottelevasta ihmisyyhteisöstä. Vakuuttavasti puhuva tuottaja arvelee, että jo muutamalla miljoonalla saadaan tuotanto käyntiin ja voidaan lähteä oikean rahan perään. Paikka on, esimerkiksi, San Fernandon laakso aurinkoisessa Kaliforniassa.

Se pienempi elokuva on luonteeltaan henkilökohtaisempi, elokuva-festivaaleille ja satunnaiseseen televisiolevitykseen kaavailtu kuuden minuutin mittainen lyhytelokuva jonka saamme tuntea nimellä Pikatoimitus. Tekijä, graafinen suunnittelija, joka on kauan tuntenut lukkarirakkautta perinteiseen piirroselokuvaan, on onnistunut saamaan kymppitonin palkinnon käsikirjoituskilpailusta ja laskeskelee nyt, mitä ja paljonko tarvitaan työn eteenpäin viemiseksi. Ensin kyniä ja paperia...soitetaan konttoritukkuun kaupungin toiselle laidalle.

Alkuaskeleet ovat periaatteessa samanlaisia kaikkialla: puretaan käsikirjoitus helposti käsiteltäviin

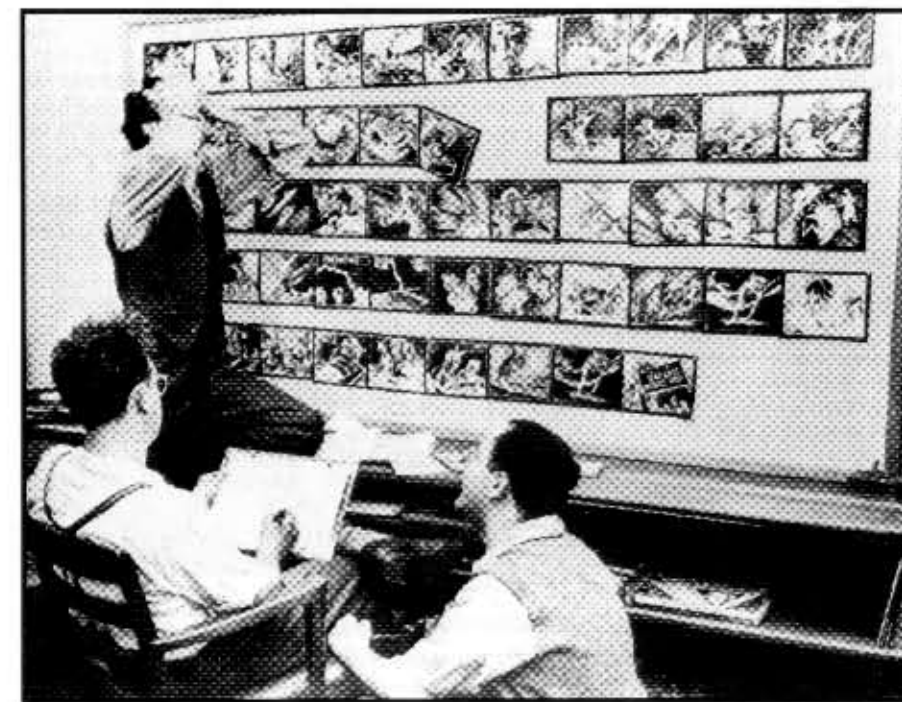
John Kricfalusi used this airline barf bag to draw the initial sketches of Ren and Stimpy while traveling to California.

pätkiin ja tehdään koko elokuvasta storyboard, joka auttaa mieltämään paremmin jo etukäteen kuvallista tarinankuljetusta ja tarvittavien animaatio- ja taustapiirrosten määrää. Syökyshampaan tuotantotiimissä on useampiakin uutteria storyboard-taiteilijoita, joita jopa rohkaistaan

änkeämään mukaan omia nerokkaina pitämiään ideoita ja esittelemään ne pari kertaa viikossa pidettävissä storyboard-kokouksissa muulle väelle. Jos ohjaaja ja tuottaja nauravat samassa kohtaa, idea jää mukaan tarinaan ja käsikirjoittaja hie-roo ohimoitaan joutuessaan tekemään hienovaraisia muutoksia so-vittaessaan uutta kohtausta saumat-tomasti elokuvan kokonaisuuteen. Hyvin hoidetussa tuotannossa niin storarinluonnostelijat ja -puhtaaksi-piirtäjät kuin käsikirjoittajatkin ovat säännöllistä palkkaa nauttivia työn-tekijöitä, kuten myös taustaleiskojen ja -maalauksen tekijät, väritysmalli- en ja hahmojen puvustuksen suun- nittelijat, tuotantopäällikkö, joka huolehtii siitä, että kaikkien työn kannalta oleelliset tarpeet tulevat tyydytetyiksi ja konttorinhoitaja- kahvinkeittäjä.

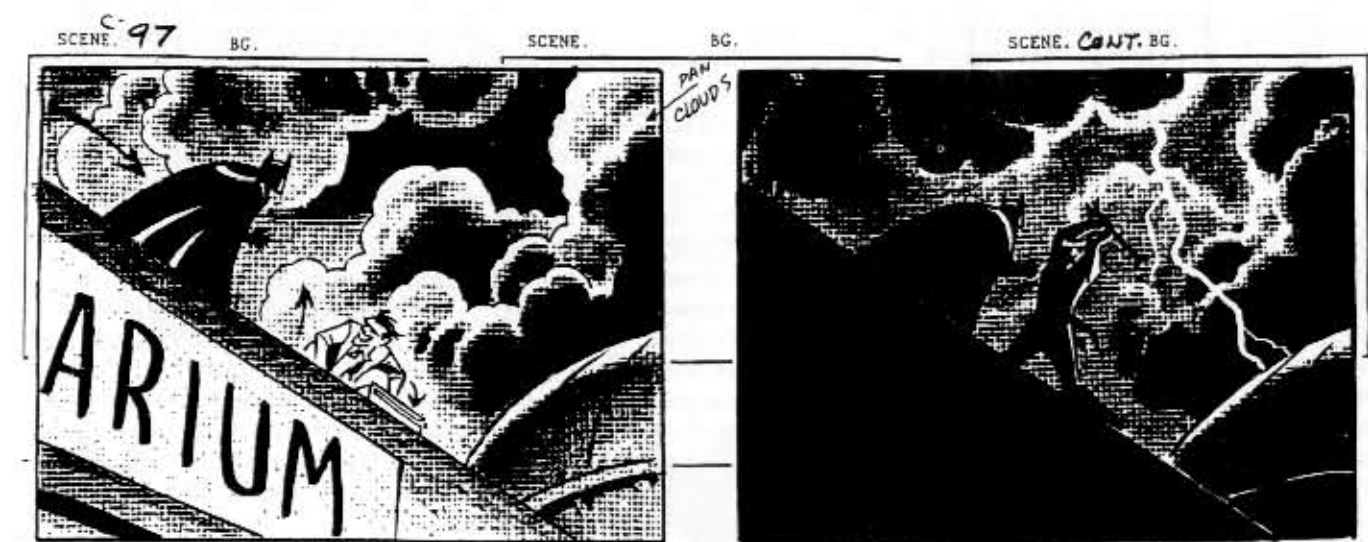
Helsinkiläisen graafikon työhuo- neessa muotoaan hakevan lyhyteloku- va Pikatoimituksen tuotantohen- kilöstö koostuu mitä todennäköi- simmin yhä yksinäisestä tekijästä, joka kirjoittaa käsiksen sekä suun- nittelee hahmot ja taustat, keittäen itse kahvinsa, jota luultavasti juo lii- kaa illat pitkät pakertaessaan.

Nyt luotua materiaalia hyödyn- netään koottaessa esittelykansiota

rahoittajakierrosta varten. Kansio sisältää mahdollisimman houkutte- levaan muotoon pakattua tietoa projek- tista ja sen kaupallisista mahdol- lisuuksista ('pehmolelujen valmista- jien kanssa neuvotellaan jo') - on- han tarkoitus saada kulut katettua. Taustaväki on maalannut demoa varten hehkuvassa väriloistossa kyl- peviä taustaluonnoksia, joiden pääl-

le on toisinaan liitetty valmiiksi maalattu 'näytelkalvo' ikäänkuin esi- mauksi tulevasta. Välttämättähän kansion sisällön ei vielä tarvitse vas- tata lopullisen elokuvan sisältöä, kunhan se vain on mielenkiintoisen näköinen. Joten Syökyshampaan de- mokansio rakennetaan dramaattisen jääkausikuvan ympärille, jossa Kar- vainen Mammutti nousee säikähtä-

TRANS. JOKER GRABS WRENCH, STANDS --

TRANS. -- ANTICS BACK AS LIGHTNING FLASHES! SFX: KA-BOOM!

SLUGS LEAVES WRENCH 12X

OS. GRABS WRENCH 8X

ANTE STANDS UP 16X

SLUGS SWIMS WRENCH BACK IN 31/6 ANTE 16X

LIGHTNING FLASH 16X

TO SHIP CLOUDS 20/12 16X

21/2

sesta, ohjaaja pyrkii järkeistämään ja pelkistämään niin, että kestäksi jäisi jokseenkin standardiksi alalla muodostunut reilut 70 minuuttia. Piirtäjät kohauttavat olkapäitään ja piirtävät minkä kerkeävät. Tuotantoboardin myötä voidaan myös katsata ns. Leica-reel, filmi tai videonauha, joka on kuvattu suoraan storyboardista ja leikattu vastaamaan elokuvan lopullista (lopullista? Kuka tietää...) kesto. Tästä diacsi-tystä muistuttavasta pätkästä on mahdollista tarkkailla tarinankuljetuksen ja ajallisen rytmityksen vahvoja tai heikkoja kohtia ja tehdä sen nojalta vielä päätöksiä siitä, onko joitakin yksityiskohtia hiottava lisää tai kenties jätettävä tyystin pois. Tämä nauha voidaan myös jo näyttää elokuvan musiikin ja äänimaailman suunnittelijoille, jotta nämä voivat ryhtyä omiin töihinsä.

neenä takajaloilleen kirkuvan pterodaktyylin piestessä sitä raivokkaasti siivillä. Ja se paleontologiasta viihdeteollisuuden haaralla, missä T-Rexin ohella tunnetuin dinosaurusten lienee Panaflex. Faktojen tarkistajat voidaan päästää töihin myöhemmin, niin kauan kuin eivät silmille hypi. Näin siis pitkässä feature-projektissa.

Pikatoimituksen rengasselkäisessä demokansiossa, joka kainalossa mennään neuvottelemaan tuottajien kanssa, on tekijän lyhyt omaelämäkerta, joka kertoo menneistä saavutuksista graafisella alalla ja pintarapaisuista elävän kuvan kiehtovaan kenttään, lyhyt synopsis elokuvan tarinasta, sama storyboardin muodossa (muistetaan vielä, että ollaan tekemässä lyhytelokuvaa – kuusi minuuttia kannattaa pakata kompaktisti, enintään kuuteen sivuun storaria ja tekstiä ei yli sivun. Emme halua ikävyyttä tv-tuottajaa, jonka leveän selän takaa saattaa virrata satojakin tuhansia markkoja) sekä joitakin mallikuvia tarinan maisemista, henkilöistä ja tunnelmista. Alkuaskelina varova tekijä pyrkii hiomaan tuotostaan muotoon, joka ei jättäisi sijaa sivullisten sörkkimiselle (aikanaan animaatioammattilaisen nahka parkkiintuu alan vaatimusten mukaan, eikä sörkkiminen enää tunnu paljon missään), ja viimeistelee jo esittelymateriaalinsa mahdollisuuksien mukaan sellaiseksi, että samat originaalit voi myöhemmin viedä lopullisiin kuvauksiin kameran alle.

Havaitsemme, että filmiä ei ole palanut vielä metriäkään. Ei ole pi-

tänytään, sillä eihän kukaan vielä edes tiedä, josko elokuvaa päästään tekemään. Olettakaamme nyt, että esittelymateriaali on voittanut rahoitusasioista päättävien tahojen sydämet ja mielet puolelleen. Syöksyhampaan tuottaja hymyilee työryhmälle ja sanoo: Sopimuslounaan paikka. Firma tarjoaa kaikille, ja huomenna aloitetaan sitten todinen työ. Pikatoimituksen tekijä kävelee hypähdellen ulos tuottajan luota ja on kuumaisen valmis aloittamaan tuotantostoryboardin piirtämisen ja juoksusekuntien laskeskelun. Matkalla bussipysäkillä kotiin hän vielä poimii mukaansa riisikebabin.

Tuotantostoryboard eroaa esittelystorarista lähinnä olemalla sekä teknisesti paljon kattavampi ja yksityiskohtaisempi että visuaalisesti vähemmän viimeistelty. Mukaan merkitään mahdolliset äänitehosteet, kamerallikkeet ja optiset erikoiseffektit. Pikatoimituksen kuusi minuuttia, joka on haarukoitu käsittelemään parin tusinan verran kohtauksia, on boardattu parinkymmenen sivun mittaiseksi vihkoseksi, Syöksyhampaan storyboard saattaa venyä muutamaan sataankin sivuun, mutta vielä ei voida sanoa tarkalleen, kuinka pitkä elokuvasta tulee. Tuottaja puhuu silmät loistaen kahden tunnin eppisestä mestariteok-

Joten kaikki käy molemmissa esimerkkiprojekteissamme kuin leikki vain. Rahaa on pankissa, nimiä sopimuksissa ja maailmalle voidaan kertoa, että tekeillä on animaatioelokuva. Syöksyhampaan saa promottua itseään pikku-uutisella Animation Magazinessa ja hakee pikkuilmoituksilla animaattoreita, keskisarjalainen viihdemuusikko soiteetaan paikalle ja pyydetään demonauhaa elokuvan tunnusteemaa varten. Pikatoimituksen tekijä kertoo tuttavilleen ryhtyvänsä nyt vihdoin keskittymään elokuvaprojektinsa eteenpäinvientiin ja kysyy näiden kiireistä, jos vaikka assistentiksi... ja lähtisikö muusikkotuttu keikalle hyvänhyvyyttään olutpalkalla?

Näin olette saaneet hämärän käsityksen siitä, miten animaatioprojekti lähtee käyntiin, valmistellaan ja suunnitellaan, ja miten tuhottoman paljon aikaa ja tupakkaa palaa, ennen kuin oikeisiin töihin edes päästään. Älkää missatko tarinan jatkoa, jossa kerromme ajoituksesta, äänityksestä, kuvauslistoista ja aikataulujen lipeämisestä. ●

LÄHDELUETTELO ARTIKKELISARJAN VIIMEISESSÄ OSASSA.

